

Decide with Confidence

D&B Firmafakta

Rapport den 14-12-2011 for

HELGESEN TEKNISKE BYGG AS

- 1 Identifikasjon
- 2 Rating
- 3 Ratinghistorikk
- 4 Ratingfordeling og konkursrisiko
- 5 Grunnfakta
- 6 Eier/Juridisk
- 7 Økonomi - sammendrag
- 8 Økonomi - oppstilling
- 9 Nøkkeltall
- 10 Nøkkeltall - forklaring
- 11 Betalingserfaring
- 12 Betalingserfaring - kodeforklaring

Decide with Confidence

1. IDENTIFIKASJON

HELGESEN TEKNISKE BYGG AS

Selskapsinformasjon

Besøksadresse

5281 Valestrandsfossen

Postadresse

Organisasjonsnummer

965 012 044

D-U-N-S nummer

51-849-6278

Telefon

(+ 47) 56 19 34 00

Telefax

(+ 47)

Selskapsform

Privat aksjeselskap

Decide with Confidence

2. RATING

Rating	AAA - Høyeste kredittverdighet		
Limit (i 1000)	2 800	Aktuell hendelse	NEI

Grunnfakta	Eier/Juridisk *	Økonomi	Betalingserfaring
Veletablert	Seriøs	Sterk	Upåklagelig
Etablert	Bra	God	Akseptabel
Nytablert	Svak	Tilfredsstillende	Tvilsom
Ukjent	Tvilsom	Svak	Dårlig
Likvidert	Negativ	Dårlig	Insolvent
		Ingen info	Konkurs
		Revisoranmerkning	
		For gammelt regnskap	

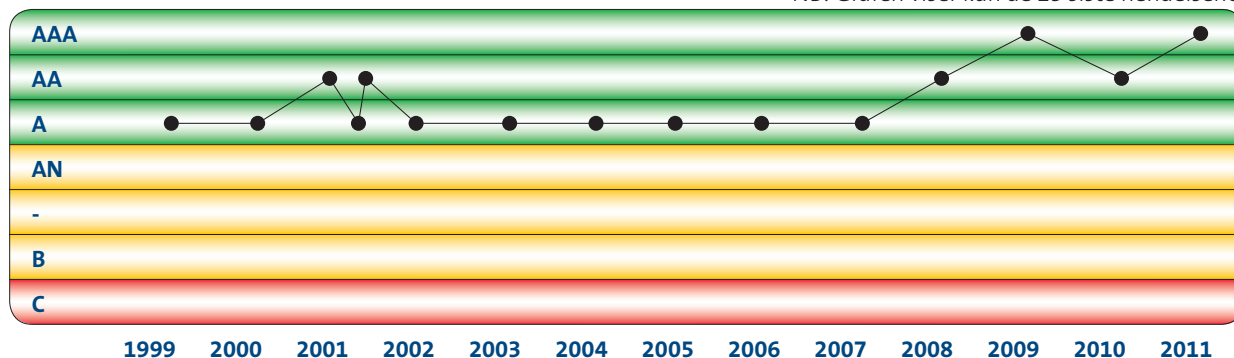
* Er et selskap personeid, vil det ikke kunne oppnå Seriøs med mindre det er et konsernforhold (datterselskap).

Decide with Confidence

3. RATINGHISTORIKK

NB: Grafen viser kun de 15 siste hendelsene.

Endr.dato	Regn.år	Rating	Limit (i 1000)	Aktuell hendelse
08-2011	2010	AAA	2 800	NEI
09-2010	2009	AA	2 700	NEI
08-2009	2008	AAA	4 000	NEI
08-2008	2007	AA	700	NEI
09-2007	2006	A	820	NEI
07-2006	2005	A	780	NEI
07-2005	2004	A	360	NEI
08-2004	2003	A	390	NEI
08-2003	2002	A	350	NEI
07-2002	2001	A	390	NEI
12-2001	2000	AA	310	NEI
11-2001	2000	A	310	NEI
07-2001	2000	AA	310	NEI
09-2000	1999	A	300	NEI
09-1999	1998	A	160	NEI
07-1999	1998	A	210	NEI
08-1998	1997	A	90	NEI
11-1997	1996	AA	110	NEI
07-1997	1996	A	110	NEI
07-1996	1995	A	140	NEI
08-1995	1994	A	30	NEI
09-1994	1993	A	40	NEI
10-1993	1992	A	10	NEI
11-1992	0	AN	0	NEI

4. RATINGFORDELING OG KONKURSRISIKO

D&B RATING NORGE - AAA

Dun & Bradstreet's AAA ratingsystem ble lansert i januar 1992. Dette er et kunnskapsbasert ekspertsystem som er laget for å få en enhetlig kredittvurdering av norske foretak. Tilsvarende systemer finnes også hos våre søsterselskaper i Sverige, Danmark og Finland. Et felles nordisk rating-system er tilgjengelig på Internett.

D&B's AAA rating har opparbeidet seg et renommé og anerkjennelse i det norske kredittmarkedet, og benyttes i dag som kredittvurderingsverktøy av et stort antall norske bedrifter.

Følgende selskapsformer blir ratet: Allment aksjeselskap (ASA), privat aksjeselskap (AS), enkeltpersonforetak (ENK), begrenset ansvar (BA), forening, lag og innretning (FL), samt norsk avdeling av utenlandsk foretak (NUF). Alle øvrige selskapsformer rates ikke. Heller ikke bransjene bank, finans og forsikring.

OPPBYGGINGEN AV RATINGSYSTEMET

Ratingsystemet er meget dynamisk og viser til enhver tid en nykalkulert rating ved et online-søk. Dette innebærer at ratingen på et foretak kan endres i løpet av en dag, dersom nye informasjonselementer blir registrert inn. En rating fra vårt online system er derfor alltid ferskvare. Ratingkoden blir bestemt på grunnlag av bedømmelsen på de 4 delområdene:

- Grunnfakta
- Eier/juridisk
- Økonomi
- Betalingserfaring

De 4 delområdene vil bli nærmere beskrevet nedenfor.

Følgende rating-koder blir benyttet, med fordelingen av norske aksjeselskaper pr. 01.10.2011.

AAA	Høyeste kredittverdighet	8,7 %
AA	God kredittverdighet	25,2 %
A	Kredittverdilig	34,6 %
AN	Nyetablert	6,1 %
Ingen Rating	Rating ikke fastsatt	2,5 %
B	Kreditt mot sikkerhet	19,3 %
C	Kreditt frarådes	3,6 %
		100 %

DELBEDØMMELSER

Grunnfakta

Under grunnfakta foretar modellen en analyse vedrørende formell registrering av foretaket, status, vurdering av alder og aksjekapitalens størrelse. En analyse av grunnfakta gir en av følgende bedømmelser:

- Veletablert
- Etablert
- Nyetablert
- Ukjent
- Likvidert

Eier/Juridisk

Ved en analyse av eier/juridisk foretar modellen en test på om det finnes negativ informasjon (betalingsanmerkninger) på daglig leder, styreformann, morselskap og datterselskap. Selskapets eierstruktur er avgjørende for hvilke informasjonselementer som blir vektlagt. Under eier/juridisk gis en av følgende bedømmelser:

- Seriøs
- Bra
- Svak
- Tvilsom
- Negativ

Er et selskap personeid, vil det ikke kunne oppnå Seriøs med mindre det er et konsernforhold (datterselskap).

4. RATINGFORDELING OG KONKURSRISIKO

Økonomi

Økonomiområdet har en meget sentral plass i rating-modellen og det gjennomføres derfor en grundig analyse av siste års regnskap og en kontroll av utviklingen sett i forhold til foregående års regnskap. Siden regnskapet allerede er historie når vi mottar et regnskap, har vi valgt å kun foreta en bedømmelse av regnskap hvor det er mindre enn 22 måneder siden forrige avslutning.

Dette betyr at et regnskap som er avsluttet pr. 31.12.2008 kan benyttes som grunnlag for fastsettelse av en rating-kode inntil 01.11.2010. Innen denne datoen skal regnskap for 2009 innleveres til regnskapsregisteret og være innregistrert i vår database. Et selskap som på tidspunktet hvor rating-koden oppgis har et regnskap som er mer enn 22 måneder gammelt, vil få delbedømmelsen "For gammelt regnskap" under økonomiområdet.

Rating-modellen foretar som nevnt en omfattende analyse av regnskapene, hvor vi fokuserer på lønnsomhet, likviditet og finansiering. Det blir foretatt en analyse av beregnede nøkkeltall som er av vesentlig betydning for å vurdere den økonomiske stillingen. I tillegg til å vektlegge de statiske tallene ved siste tilgjengelige årsoppgjør, ser vi også på utviklingen fra foregående år, for på et tidlig tidspunkt å avdekke positive eller negative trender i den økonomiske stillingen. En slik nøkkeltalls analyse tar imidlertid ikke hensyn til de nominelle beløpene, men ser på forholdene mellom de enkelte tallstørrelsene fra nøkkeltallsberegningen. Dette innebærer at selv foretak med en relativt lav omsetning og balansesum kan oppnå en god rating.

Det er imidlertid fastsatt enkelte minstekrav til størrelsen på omsetning og egenkapital for å kunne oppnå AAA eller AA rating. Et av våre argumenter for å kunne gi selv små selskaper kredittverdig rating har vært at også disse selskapene drives med en lønnsom og god økonomi og at de på sitt nivå driver en sunn virksomhet som fortjener en god rating. Mange selskaper kan være "lykkelige som liten". Våre maks kredittbefalinger tar derimot hensyn til selskapenes størrelse. Et foretak med negativ egenkapital vil aldri kunne få bedre rating enn B.

Følgende nøkkeltall med tilhørende definisjon benyttes i rating-modellen:

Nøkkeltall	Definisjon
Totalrentabilitet	$\frac{\text{ordinært resultat før skattekostnad} + \text{finanskostnader} \times 100}{\text{gjennomsnittlig total kapital}}$
Rentedekningsgrad	$\frac{\text{rentekostnader} + \text{ordinært resultat før skattekostnad} \times 100}{\text{rentekostnader}}$
Likviditetsgrad 1	$\frac{\text{omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}}$
Likviditetsgrad 2	$\frac{\text{omløpsmidler} - \text{varelager}}{\text{kortsiktig gjeld}}$
Langsiktig lagerfinansiering	$\frac{\text{omløpsmidler} - \text{kortsiktig gjeld} \times 100}{\text{varelager}}$
Tapsbuffer	$\frac{\text{egenkapital} \times 100}{\text{totale inntekter}}$
Egenkapitalandel	$\frac{\text{egenkapital} \times 100}{\text{total kapital}}$
Aksjekapital	$\frac{\text{aksjekapital} \times 100}{\text{egenkapital}}$

Viser evt. hvor stor del av aksjekapitalen som er tapt

Økonomiområdet i rating-modellen tar også hensyn til revisors beretning. Ved innregistrering av regnskapene, blir alle revisjonsberetninger gjennomgått og eventuelle revisoranmerkninger blir registrert. I de tilfeller hvor revisor ikke kan uttale seg om selskapets årsoppgjør, får selskapet bedømmelsen "Revisoranmerkning" under økonomiområdet. Et selskap med denne bedømmelsen vil ikke få en kredittverdig ratingkode (A, AA, AAA).

Følgende bedømmelser blir benyttet under økonomiområdet:

- Sterk
- God
- Tilfredsstillende
- Svak
- Dårlig
- Ingen-info (regnskap mangler)
- Revisoranmerkning
- For gammelt regnskap (mer enn 22 måneder gammelt regnskap)

4. RATINGFORDELING OG KONKURSRISIKO

Betalingserfaring

Under dette delområdet foretar rating-modellen en undersøkelse på om selskapet har betalingsanmerkninger registrert i vår database. Dersom dette er tilfelle blir det foretatt en omfattende analyse og vurdering av de aktuelle anmerkningene. Vår database med betalingsanmerkninger inneholder informasjon fra et stort antall inkassobyråer og forliksråd i tillegg til fullstendig informasjonstilgang fra løssøreregisteret og by- og sorenskrivere. Modellen foretar en vurdering av betalingserfaring med en kontroll på type anmerkning, anmerkningens alder, antall anmerkninger og beløpenes størrelse. En slik omfattende analyse og vurdering er av vesentlig betydning for å gi et selskap en korrekt rating. Som eksempel kan et stort og solid selskap oppnå en kredittverdig rating-kode til tross for at det har enkelte betalingsanmerkninger. Et foretak som er erklært insolvent får automatisk C-rating.

Følgende bedømmelser blir benyttet under betalingserfaring:

Upåklagelig
Akseptabel
Tvilsom
Dårlig
Insolvent
Konkurs

NYETABLERTE FORETAK

En av de unike fordelene med rating-modellen er hvordan nyetablerte foretak blir ratet. På nyetablerte foretak finnes ikke regnskapstall før etter nærmere to års drift. Modellen er bygget slik at den tar hensyn til størrelsen på registrert aksjekapital og om denne er innbetalt eller ikke. Den vesentligste fordelene i modellen er at den vurderer nøkkelpersonene bak foretaket (styreformann og daglig leder). Et nyetablert foretak får i utgangspunktet ratingen AN, men dersom vi har registrert betalingsmislighold på den ene eller begge nøkkelpersonene, vil foretaket bli ratet til B eller C.

RATING AV ENKELTPERSONFORETAK

Dun & Bradstreet har utviklet en egen modell for enkeltpersonforetak. Modellen er bygget opp på samme struktur som modellen for aksjeselskaper, men på grunn av forskjellig tilgang til informasjonselementer, har modellene en del forskjellige regler. For enkeltpersonforetak tar vi blant annet hensyn til innehaverens personlige skatteligging de siste 2 årene. Modellen tar også hensyn til innehaverens egne betalingsanmerkninger, betalingsanmerkninger på andre enkeltpersonforetak han er involvert i og om innehaveren har vært involvert i et aksjeselskap som har gått konkurs. Enkeltpersonforetak kan ikke få AAA.

KREDITT-LIMIT

D&B's anbefalte kreditt-limit ble innført for en del år tilbake fordi det var etterspørsel etter det fra våre kunder. Man har tatt utgangspunkt i at dette skal være en normal 30 dagers varekreditt. De to regnskapspostene som påvirker limit, er omsetning og egenkapitalandel, dvs. størrelsen på virksomheten og hvor stor buffer man har for å tåle vanskelige tider. Jo større omsetning og egenkapital, jo høyere limit. Limit beregningen er veldig skjematisk og tar ikke høyde for ulikheter i bransjer osv.

Det er satt en del absolutte krav for å få beregnet limit:

- Ratingen må være A eller bedre
- Omsetningen må være min. 1. mill. kr.
- Selskapet må ikke være i bransjene shipping eller eiendom
- Heller ikke management- og holdingselskaper får beregnet limit

På grunn av manglende regnskapsgrunnlag på Enkeltpersonforetak, har vi lagt inn faste grenser, som er kr. 50.000 for AA ratede og kr 25.000 for A ratede.

MINIMUMSKRAV FOR Å OPPNÅ AAA- OG AA-RATING

Vi har i rating-modellen lagt inn absolutte minimumskrav for å oppnå en AAA eller AA rating. Dette er kriterier til størrelsen på driftsinntekter og sum egenkapital. Et foretak som er kvalifisert til å få en AAA rating må ha en omsetning på mer enn kr. 1 mill. og mer enn kr 200.000,- i egenkapital, mens et foretak som skal oppnå en AA rating må ha en omsetning på mer enn kr 500.000,- og mer enn kr 100.000,- i egenkapital. I tillegg til små selskaper, påvirker dette bedømmelsen negativt på holding- og investeringselskaper, som ofte har 0 i driftsinntekter.

KJENNETEGN FOR ET FORETAK INNENFOR DE ENKELTE RATING-KODENE

Ratingen blir bestemt ut fra kombinasjonen av de fire delbedømmelsene. Det er mange forskjellige kombinasjoner som fører til den enkelte rating-koden. Under har vi forsøkt å gi en kort beskrivelse av hvordan et gjennomsnittsforetak med de enkelte rating-kodene kan se ut.

4. RATINGFORDELING OG KONKURSRISIKO

AAA: Dette foretaket har en sterk økonomi, er veletablert og det er ikke registrert betalingsanmerkninger av betydning på foretaket.

AA: Kjentetegnet ved et foretak med AA rating er et veletablert foretak med en god eller tilfredsstillende økonomi. Det er ikke notert negativ informasjon av betydning på foretaket.

A: Et A-ratet foretak har normalt en noe svak økonomi, men kan fortsatt betraktes som et kredittverdig foretak. Det er registrert ingen eller kun uvesentlig negativ informasjon på foretaket.

AN: Dette er et nyetablert foretak 0-2 år, hvor det ennå ikke er kommet inn noe regnskap. Deter ikke registrert betalingsmislighold på foretaket og det er ingen negative anmerkninger på daglig leder eller styreformann.

Ingen Rating: På dette foretaket er det ofte registrert kreditorvarsler eller andre aktuelle hendelser som er av vesentlig betydning for den videre drift av foretaket. Det kan også mangle vesentlig informasjon på foretaket, som gjør at vi ikke er i stand til å foreta en kvalifisert kredittvurdering av foretaket.

B: Et B-ratet foretak har en svak eller dårlig økonomi. Man har gjerne drevet med underskudd og egenkapitalen er delvis eller helt tapt. Det er ikke notert negativ informasjon i form av betalingsanmerkninger.

C: Dette foretaket har en svak eller dårlig økonomi og det er registrert alvorlige betalingsanmerkninger. Det kan også være et nyetablert foretak uten regnskap, men hvor det er registrert negativ informasjon på foretaket, daglig leder eller styreformann.

Det finnes mange unntak fra denne oppstillingen, men de mest vanlige forholdene er blitt beskrevet. For eksempel kan foretak med akutte økonomiske problemer ha en tilfredsstillende økonomi på bakgrunn av siste års regnskap, men nye betalingsanmerkninger kan medføre at ratingen blir satt ned til B eller C.

Foretak med et dårlig regnskap vil ikke automatisk få en bedre rating dersom ny kapital blir skutt inn. Dette vil først få sin innvirkning ved innregistreringen av neste års regnskap, hvor den nye kapitalen er bokført.

KONKURSRISIKO

Flere års erfaring med bruk av rating-systemet har gjort oss i stand til å uttale oss om konkurrisiko. Vi har kontinuerlig oppfølging av alle foretak som går konkurs for å se hva slags rating disse foretakene hadde 12 måneder før konkurs og på konkurstidspunktet.

Basert på konkurs-statistikken, har vi beregnet hvor stor sannsynlighet det er for at et aksjeselskap med en bestemt rating-kode går konkurs innen ett år. Oppstillingen nedenfor viser blant annet at ca hvert 6. C-ratede foretak vil gå konkurs i løpet av ett år.

Rating-kategori	Konkurs-sannsynlighet (i %)
AAA	0,20
AA	0,50
A	0,70
AN	2,10
Ingen rating	1,90
B	3,50
C	15,60

5. GRUNNFAKTA

Delbedømmelse: Veletablert

Firmanavn	HELGESEN TEKNISKE BYGG AS
Selskapsform	Privat aksjeselskap
Aksjekapital	315 000 - Fullt innbetalt
EierStruktur	Personeid over 50 %
Konserntilknytning	JA
Etableringsår	1992
Stiftelsesdato	01-10-1992
Registreringsdato	21-10-1992
Registreringssted	Foretaksregisteret
Revisor	Sigma Revisjon AS - 965289380
Hovedbransje	41200 - Oppføring av bygninger
Formål	Anleggsvirksomhet, oppføring av bygg, konsulentarbeid, handel med byggevarer, og alt hva dermed er forbundet. Samt handel generelt.
Antall ansatte	2009 - 28 2010 - 28 2011 - 32
Kommune	OSTERØY
Fylke	HORDALAND
Daglig leder	LÅSTAD RONNY
Signatur	STYRETS MEDLEMMER HVER FOR SEG
Prokura	IKKE MEDDELT.

Decide with Confidence

6. EIER/JURIDISK

Delbedømmelse: Seriøs

Verv	F.dato	Navn	Postadresse	Kode
Daglig leder	160265	LÅSTAD RONNY	5282 LONEVÅG	
Styreformann	050444	HELGESEN WILLY	5281 VALESTRANDSFOSSEN	
Styremedlem	160265	LÅSTAD RONNY	5282 LONEVÅG	
Varamedlem	240847	HELGESEN SONJA	5281 VALESTRANDSFOSSEN	

Forklaringstabell representantkoder	Kode
Representant for A-aksjonærer	A
Representant for B-aksjonærer	B
Representant for C-aksjonærer	C
Ansattes representant	R

Aksjonærer

Navn	Orgnr	Født Dato	Postadresse	Eierandel
HELGESEN SONJA	0	24-08-1947	5281 VALESTRANDSFOSSEN	40.67 %
LÅSTAD RONNY	0	16-02-1965	5282 LONEVÅG	25 %
HELGESEN ROGER	0	29-03-1973	5281 VALESTRANDSFOSSEN	17 %
JACOBSEN VIVIAN	0	08-02-1970	5281 VALESTRANDSFOSSEN	17 %
HELGESEN WILLY	0	05-04-1944	5281 VALESTRANDSFOSSEN	0.33 %

Datterselskaper

Datterselskap Navn	Datterselskap ID	Poststed	Eierandel	Status
HELGESEN TEKNISKE INDUSTRIUTVIKLING AS	981 874 080	5281 VALESTRANDSFOSSEN	100 %	Aktivt

Decide with Confidence

7. ØKONOMI - SAMMENDRAG

Delbedømmelse: Sterk

Resultat

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
TOTALE INNTEKTER	112 709	149 908	210 177
Varekostnad	74 023	119 261	157 593
Lønnskostnader	17 183	16 789	17 422
Avskrivninger	748	668	495
Annen driftskostnad	8 425	12 646	13 880
DRIFTSRESULTAT	9 191	1 470	26 152
Ordinært resultat før skattekostnad	9 483	1 889	26 821
Sum skatter	2 657	596	7 572
ÅRSRESULTAT	6 826	1 292	19 248

Eiendeler

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
ANLEGGSMIDLER	17 033	15 119	8 215
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	84	84	0
MaskinerAnlegg	2 824	162	222
Investering i aksjer og andeler	1 921	1 365	108
OMLØPSMIDLER	38 508	37 382	72 624
Varer	5 963	9 102	8 176
Kundefordringer	10 305	9 533	15 743
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21 473	18 110	47 449
SUM EIENDELER	55 541	52 501	80 839

Gjeld / Egenkapital

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
EGENKAPITAL	22 799	15 973	25 681
Selskapskapital	300	300	300
LANGSIKTIG GJELD	8 541	9 163	11 244
KORTSIKTIG GJELD	24 201	27 365	43 914
Leverandørgjeld	11 172	9 859	21 400
Skyldig offentlige avgifter	2 501	2 876	4 614
GJELD & EGENKAPITAL	55 541	52 501	80 839

Revisoranmerkning

Ingen revisoranmerkninger registrert

Decide with Confidence

8. ØKONOMI - OPPSTILLING

Delbedømmelse: Sterk

Resultatoppstilling

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
TOTALE INNTEKTER	112 709	149 908	210 177
Salgsinntekter	112 295	149 542	189 583
Annen driftsinntekt	414	366	20 594
Varekostnad	74 023	119 261	157 593
Beholdningsendring	3 139	-926	-5 365
Lønnskostnader	17 183	16 789	17 422
Avskrivninger	748	668	495
Nedskrivninger	0	0	0
Annen driftskostnad	8 425	12 646	13 880
Driftsresultat	9 191	1 470	26 152
Inntekt på investering i datterselskap	0	0	0
Inntekt på investering i annet foretak i samme konsern	0	0	0
Inntekt på investering i tilknyttet selskap	0	0	0
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	0	0	0
Annen renteinntekt	559	982	1 609
Annen finansinntekt	23	4	39
Verdiendring av markedsbaserte finansielle omløpsmidler	0	0	0
Nedskrivning av andre finansielle omløpsmidler	0	0	0
Nedskrivning av finansielle anleggsmidler	0	206	250
Rentekostnad fra foretak i samme konsern	0	0	0
Annen rentekostnad	290	362	730
AnnenFinanskostnad	0	0	0
Ordinært resultat før skattekostnad	9 483	1 889	26 821
Skattkostnad på ordinært resultat	2 657	596	7 572
Ordinært resultat	6 826	1 292	19 248
Ekstraordinær inntekt	0	0	0
Ekstraordinær kostnad	0	0	0
Skattkostnad på ekstraordinært resultat	0	0	0
Sum skatter	2 657	596	7 572
Minoritetsinteresser	0	0	0
Årsresultat	6 826	1 292	19 248
Konsernbidrag	0	0	0
Utbytte	0	1 000	0
Fond for vurderingsforskjeller	0	0	0
Overført annen egenkapital	6 826	292	19 248

Decide with Confidence

8. ØKONOMI - OPPSTILLING FORTSETTELSE

Delbedømmelse: Sterk

Eiendeler

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
ANLEGGSMIDLER	17 033	15 119	8 215
Immatrielle Eiendeler	0	0	0
Forskning utvikling	0	0	0
Konsesjoner, patenter, lisenser	0	0	0
Utsatt skattefordel	0	0	0
Goodwill	0	0	0
Varige Driftsmidler	5 876	5 095	3 404
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	84	84	0
MaskinerAnlegg	2 824	162	222
Skip, rigger, fly og lignende	0	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy etc	2 967	4 849	3 182
Finansielle anleggsmidler	11 157	10 023	4 811
Investering i datterselskap	1 022	1 022	1 022
Investeringer i annet foretak i samme konsern	0	0	0
Konsernfordring	0	0	0
Investering i tilknyttet selskap	0	0	0
Lån til tilknyttet selskap	8 213	7 637	3 681
Investering i aksjer og andeler	1 921	1 365	108
Obligasjoner og andre fordringer	0	0	0
Pensjonsmidler	0	0	0
Andre anleggsmidler	2	0	0
OMLØPSMIDLER	38 508	37 382	72 624
Varer	5 963	9 102	8 176
Lager råvarer	0	0	0
Lager tilvirkede varer	0	0	0
Lager ferdig varer	5 963	9 102	8 176
Sum fordringer	11 072	10 170	16 999
Kundefordringer	10 305	9 533	15 743
Andre fordringer	767	638	1 257
Fordringer	0	0	0
Krav på innbetaling av selskapskapital	0	0	0
Investeringer	0	0	0
Aksjer og andeler i foretak i samme konsern	0	0	0
Markedsbaserte aksjer	0	0	0
Markedsbaserte obligasjoner	0	0	0
Andre markedsbaserte finansielle investeringer	0	0	0
Andre finansielle instrumenter	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21 473	18 110	47 449
Andre omløpsmidler	0	-1	-1
SUM EIENDELER	55 541	52 501	80 839
Pantstillelser	0	0	0

Decide with Confidence

8. ØKONOMI - OPPSTILLING FORTSETTELSE

Delbedømmelse: Sterk

Egenkapital / Gjeld

Alle tall er i 1000

Regn.år	12-2010	12-2009	12-2008
EGENKAPITAL	22 799	15 973	25 681
Innskutt egenkapital	300	300	300
Selskapskapital	300	300	300
Egne aksjer	0	0	0
Overkursfond	0	0	0
Opptjent egenkapital	22 499	15 673	25 381
Overført fond for vurderingsforskjeller	0	0	0
Annen egenkapital	22 499	15 673	25 381
GJELD	32 742	36 528	55 158
Langsiktig gjeld	8 541	9 163	11 244
Avsetning for forpliktelser	4 428	5 607	7 194
Pensjonsforpliktelser	0	0	0
Utsatt skatt	4 428	5 607	7 194
Andre avsetninger og forpliktelser	0	0	0
Annen langsiktig gjeld	4 113	3 556	4 050
Konvertible lån (langsiktig)	0	0	0
Obligasjonslån	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner (langsiktig)	3 094	2 561	3 090
Konserngjeld (langsiktig)	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	1 019	995	960
Kortsiktig gjeld	24 201	27 365	43 914
Konvertible lån (kortsiktig)	0	0	0
Sertifikatlån	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner (kortsiktig)	0	0	0
Kassekreditt	0	0	0
Leverandørgjeld	11 172	9 859	21 400
Betalbar skatt	3 836	2 184	1 928
Skyldig offentlige avgifter	2 501	2 876	4 614
Konserngjeld (kortsiktig)	0	0	0
Utbytte	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	6 692	12 446	15 972
GJELD & EGENKAPITAL	55 541	52 501	80 839

Decide with Confidence

9. NØKKELTALL

Inntjening

	2010		2009		2008	
		Bransjen		Bransjen		Bransjen
Overskuddsprosent	8,41 %	6,59 %	1,26 %	6,11 %	12,76 %	5,16 %
Rentedekningsgrad	999,99 %	999,99 %	621,82 %	934,59 %	999,99 %	764,45 %
Totalrentabilitet	18,09 %	9,39 %	3,69 %	9,46 %	38,42 %	13,92 %
Egenkapitalrentabilitet	35,21 %	20,54 %	6,20 %	24,51 %	119,87 %	25,97 %

Soliditet

	2010		2009		2008	
		Bransjen		Bransjen		Bransjen
Egenkapitalandel	41,05 %	36,29 %	30,42 %	29,22 %	31,77 %	24,67 %
Tapsbuffer	20,23 %	28,97 %	10,66 %	19,84 %	12,22 %	14,85 %

Likviditet

	2010		2009		2008	
		Bransjen		Bransjen		Bransjen
Likviditetsgrad 1	1,59	1,30	1,37	1,34	1,65	1,29
Likviditetsgrad 2	1,34	1,09	1,03	1,15	1,47	1,11
Likvider i % av salg	19,05 %	13,61 %	12,08 %	14,01 %	22,58 %	12,28 %

Finansiering

	2010		2009		2008	
		Bransjen		Bransjen		Bransjen
Langsiktig lagerfinansiering	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Fremmedkapital kostnad	0,84 %	1,58 %	1,24 %	1,27 %	1,74 %	5,82 %

Effektivitet

	2010		2009		2008	
		Bransjen		Bransjen		Bransjen
Gjennomsnittlig lagertid (dager)	37,14d	43,79d	26,44d	38,91d	11,65d	31,77d

10. NØKKELTALL - FORKLARING

For å gi ett korrekt bilde av selskapets økonomi må forholdstall eller nøkkeltall basere seg på reell verdi av eiendeler og gjeld. Tallene som kommer frem i offisielle årsregnskap kan avvike fra de reelle eller bedriftsøkonomiske verdiberegningene. Med bakgrunn i dette oppfordrer vi til overvåkenhet i forhold til skjvheter og avvik i regnskapet.

Nøkkeltallene er delt inn i 5 kategorier, som i nøkkeltallsrapporten : **inntjening, soliditet, likviditet, finansiering og effektivitet**. Under følger en forklaring til hvert nøkkeltall med formel.

Overskuddsprosent

Overskuddsprosenten er et mål for hvor stort resultatet før ekstarordinære poster er i % av driftsinntektene (omsetningen). Inntjening på over 10 % ansees som god inntjening. I enkelte kapitalsterke bransjer kan dette være for lite.

Formel : $(\text{Ordinært resultat før skattekostnad} \times 100 \%) / \text{Driftsinntekter}$

Totalrentabilitet

Totalrentabiliteten måler bedriftens avkastning (rentabilitet) på den kapital som er bundet i bedriften. Tommelfingerregel er at totalrentabiliteten bør ligge over allminnelig utlånsrentenivå.

Formel : $(\text{Ordinært resultat før skattekostnad} + \text{Finanskostnader} \times 100 \%) / \text{Gjennomsnittlig total kapital}$

Rentedekningsgrad

Rentedekningsgraden viser hvor mange ganger driftsresultatet og finansinntektene greier å dekke finanskostnadene. Finanskostnadene bør ikke utgjøre mer enn 1/3 av driftsresultatet+finansinntektene.

Formel : $(\text{Ordinært resultat før skattekostnad} + \text{Finanskostnader} \times 100 \%) / \text{Finanskostnader}$

Egenkapitalrentabilitet

Egenkapitalrentabiliteten viser hvilken avkastning eierne får på egenkapitalen (risikovillig kapital). Isolert kan dette nøkkeltallet gi ett misvisende bilde, fordi bedrifter som har tapt deler av aksjekapitalen kan med ett svært bedskjedent overskudd komme ut med en høy egenkapitalrentabilitet.

Formel : $(\text{Ordinært resultat før skattekostnad} - \text{Skatter} \times 100 \%) / \text{Gjennomsnittlig egenkapital}$

Egenkapitalandel

Egenkapitalandel er ett mål for hvor mye egenkapital det er i bedriften. Egenkapitalen sees i forhold til total kapitalen, som er selskapets balansesum (sum gjeld og egenkapital). Er egenkapitalandelen negativ innebærer dette at hele aksjekapitalen er tapt og selskapet opererer med negativ egenkapital.

Formel : $(\text{Egenkapital} \times 100 \%) / \text{Total kapital}$

Tapsbuffer

Tapsbuffer er ett mål for hvor mye egenkapital det er i firmaet. Tapsbufferen måler egenkapitalen mot driftsinntektene. Forutsetter vi at driftsinntektene for neste år blir lik fjorårets, viser tapsbufferen hvor mange prosent av driftsinntektene (omsetningen) firmaet kan tape før egenkapitalen er tapt. En tapsbuffer på 5 % innebærer at selskapet, med like stor omsetning til neste år, kan ha et underskudd på 5 % før hele egenkapitalen er tapt. Negativ tapsbuffer viser at egenkapitalen er negativ. Tapsbuffer på over 10 % ansees som god soliditet.

Formel : $(\text{Egenkapital} \times 100 \%) / \text{Driftsinntekter}$

Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 måler forholdet mellom omløpsmidler (betalingsmidler) og kortsiktig gjeld (kortsiktige betalingsforpliktelser). Likviditetsgraden bør være over 1,3 for å kunne betegnes som tilfredsstillende.

Formel : $\text{Omløpsmidler} / \text{Kortsiktig gjeld}$

Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2 er forholdsvis lik likviditetsgrad 1. Også her måles forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, men her trekkes varelagret ut fra omløpsmidlene. Varelagret regnes som de minst likvide omløpsmidlene. Likviditetsgrad 2 bør overstige 1.0 for å få betegnelsen god likviditet.

Formel : $(\text{Omløpsmidler} - \text{varelager}) / \text{Kortsiktig gjeld}$

Likvider i % av salg

Likvider i % av salg er et mål for hvor mye bedriftens mest likvide midler utgjør i prosent av årlige driftsinntekter. Vanskelig å gi noen tommelfingerregel, men over 5% må sies å være tilfredsstillende.

Formel : $(\text{Kasse/Bank beholdning} + \text{Kortsiktige finansinvesteringer}) / \text{Driftsinntekter}$

Fremmedkapitalkostnad

Fremmedkapitalkostnaden viser hva bedriften betaler i kapitalkostnad for den innlånte kapitalen, dvs. både den kortsiktige og langsiktige gjelden. Ta utgangspunkt i utlånsrentenivået, men vær oppmerksom på forholdet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld, da den kortsiktige gjelden stort sett innebærer rentefri refinansiering for bedriften, (f.eks. leverandørgjeld).

Formel : $(\text{Finanskostnader} \times 100 \%) / \text{Gjennomsnittlig fremmedkapital}$

Gjennomsnittelig lagertid (varelagerets omløpshastighet)

Gjennomsnittelig lagertid viser hvor mange dager varene ligger på lager i gjennomsnitt. Jo kortere lagertid, jo raskere er omløpshastigheten på varelageret. Høy omløpshastighet er positivt for likviditeten i selskapet.

Formel : $(\text{Gjennomsnittlig varelager} \times 365 \text{ dager}) / \text{vareforbruk}$

11. BETALINGSERFARING

Delbedømmelse: Upåklagelig

Sammendrag

Beskrivelse	Antall	Dato ajour
Inkasso/Forliksdom/Offentlig kunngjøring	0	14-12-2011
Pant i løstørerregisteret	15	14-12-2011
Tvungen pant fast eiendom	0	14-12-2011

Detaljer

Dato	Type	Beløp	Kilde	Referansenr	Kreditor
16-08-2011	LA	0	LØSØREREGISTERET	271502	BRAGE FINANS AS
17-11-2010	SP	243 990	LØSØREREGISTERET	362139	SANTANDER CONSUMER BANK AS
05-11-2010	SP	396 990	LØSØREREGISTERET	348930	SANTANDER CONSUMER BANK AS
05-08-2010	SP	188 990	LØSØREREGISTERET	239313	SANTANDER CONSUMER BANK AS
14-06-2010	SP	189 090	LØSØREREGISTERET	175919	SANTANDER CONSUMER BANK AS
14-06-2010	SP	189 090	LØSØREREGISTERET	175918	SANTANDER CONSUMER BANK AS
18-11-2008	FA	5 000 000	LØSØREREGISTERET	340524	Sparebanken Vest
30-09-2008	SP	248 067	LØSØREREGISTERET	290285	SANTANDER CONSUMER BANK AS
29-09-2008	SP	248 067	LØSØREREGISTERET	289312	SANTANDER CONSUMER BANK AS
10-09-2008	KA	327 500	LØSØREREGISTERET	269611	Sparebanken Vest
04-05-2007	FA	2 000 000	LØSØREREGISTERET	130996	SPAREBANKEN VEST
04-02-2002	DT	1 900 000	LØSØREREGISTERET	40034	SPAREBANKEN VEST
03-11-1992	VL	1 900 000	LØSØREREGISTERET	235801	SPAREBANKEN VEST, LONEVÅG.
03-11-1992	KA	1 900 000	LØSØREREGISTERET	235802	SPAREBANKEN VEST, LONEVÅG.
03-11-1992	FA	1 900 000	LØSØREREGISTERET	235767	SPAREBANKEN VEST, LONEVÅG.

12. BETALINGSERFARING - KODEFORKLARING

BETALINGSMISLIGHOLD

AR – Arrest

En midlertidig forføyning som kan brukes før kreditor har oppnådd dom for sitt krav dersom det er grunn til å frykte at ordinær tvangsfullbyrdelse vil bli forspilt eller i vesentlig grad vanskeliggjort. Brukes i stor grad ved krav mot norske borgere bosatt i utlandet dersom kravet er omstridt.

AV – Avsetning

En tidsbegrenset reaksjon, hvor det finnes en dom som ennå ikke er rettskraftig. Dette dreier seg i vesentlig grad om saker som er omtvistet, og bør ikke legges altfor mye vekt på. Denne reaksjonsformen er etter innføringen av den nye tvangsfullbyrdsesloven svært lite brukt.

DO – Dom i forliksrådet

Det er avsagt en dom i forliksrådet på et inkassokrav. Debitor har da enten ikke møtt opp, eller på annen måte gitt uttrykk for at kravet er korrekt.

HF – Heftelse av formuen

For å sikre betaling av bot, inndragning, saksomkostninger, erstatning eller oppreisning som siktede er eller antas å ville bli ilagt, kan retten på begjæring av påtalemyndigheten beslutte heftelse for et bestemt beløp i formuesgjenstander som tilhører ham, når det er grunn til å frykte for at fullbyrdsingen ellers vil bli forspilt eller i vesentlig grad vanskeliggjort. Heftelse kan besluttes inntil kravet som skal sikres, er rettskraftig avgjort. En avgjørelse av retten kan ikke påkjæres av siktede.

IN – Inkassosak

RS – Inkassosak (m/ rettslig skritt)

AO – Inkassosak (misligholdt avdragsordning)

NR – Inkassosak (m/ nytt rettslig skritt)

Registrering av inkassosaker kan på privatpersoner gjøres dersom ikke debitor innen en måned etter rettslig skritt er foretatt enten har betalt kravet eller gitt uttrykk for at kravet ikke er korrekt. Rettslig skritt vil vanligvis bety utsendelse av en forliksklage eller påkrav på et gjeldsbrev. For foretak kan den samme typen registrering gjøres en måned etter at betalingsoppfordring er sendt ut. De samme reservasjoner om oppgjør og tvist gjelder selvfølgelig også her.

IS – Insolvens / betalingsudyktig

Inkassobyrådet har mottatt informasjon om at det pr. dato ikke finnes muligheter for å få tinglyst pant i hverken lønn, løssøre eller fast eiendom. "Intet til utlegg".

KR – Rådighetsforbud før konkurs

Debitor er begjært konkurs, og skifteretten eller en domstol har på eget initiativ eller på anmodning fra en kreditor bestemt at debitors råderett over eiendeler som vil bli omfattet av beslagsretten ved en konkurs skal opphøre. Dette skal være forårsaket av at retten har funnet det sannsynlig at debitor ellers ville forføyde over eiendelene til skade for kreditorene.

MF – Midlertidig forføyning

En midlertidig reaksjon før et tvangsgrunnlag foreligger, som kan sidestilles med arrest, men gjelder kun der hvor kravet ikke er et pengekrav.

TL – Tvangsforretning i leieavtale

UA – Utlegg/avsetning

UB – Utpanting bidrag

UL – Utleggsforretning

UP – Utpanting

Tvangspant i debitors løssøre eller eiendom. Ved sivilrettslige krav er dette en videreføring av en inkassosak hvor det finnes en rettskraftig dom eller annet tvangsgrunnlag. Den samme type tvangspant benyttes også av stat og kommune for å sikre krav på offentlige avgifter som for eksempel skatt og moms. Verd å merke seg er at pantsettelsen kan gjennomføres for å sikre et krav hvor det er levert inn klage på ligningen. Dersom det ikke finnes andre negative heftelser i tillegg til krav fra kommunekassereren bør denne registreringen derfor vektlegges i noe mindre grad. Disse registreringene fjernes enten ved oppgjør eller etter 4 år fra registreringsdatoen. Unntatt er aktive heftelser tinglyst i Løssøregisteret eller på en fast eiendom. Disse registreringene vil dersom ikke heftelsene er slettet etter 4 år bli stående inntil heftelsen slettes i det offentlige registeret, og deretter fjernes umiddelbart når vi får oppdatering om at heftelsene er avlyst.

SO – Frivillig kredittspærre

Dette er en type frivillig registrering som først og fremst blir benyttet der den registrerte selv eller oppnevnt verge har vært i kontakt med oss, som en følge av tyveri av identifikasjonspapirer eller at man av annen årsak ikke ønsker å få innvilget kreditter. Denne registreringen er derfor satt som en "spærre", og det er her ønskelig at det blir tatt kontakt med vår Utredningsservice for ytterligere informasjon om bakgrunnen for registreringen.

12. BETALINGSERFARING - KODEFORKLARING

FRIVILLIGE PANTSTILLELSER

FA – Factoringavtale

Dette er en form for frivillig pantstillelse hvor debitors utestående fordringer stilles som sikkerhet for lån, annen kredittytning eller overdras til et factoringsselskap som ledd i en finansiering. I sistnevnte betydning "selger" bedriften sine fordringer, og får oppgjør for disse på forhånd. De er på denne måten dekket opp mot tap på krav, men må betale factoringsselskapet en prosentandel av fordringens pålydende. De fleste factoringavtaler kan imidlertid likestilles med andre frivillige pantstillelser hvor kreditor i tillegg eller i stedet for en annen type pant får pant i debitors utestående fordring.

DT – Pant i driftstilbehør

FP – Pant i fiskeredskap

JB – Pant i jernbanemateriell

LP – Pant i landbruksnæring

KA – Pant i motorvogn/anlegg

LA – Leasingavtale

SP – Salgspant i bil

VL – Pant i varelager

Dette er forskjellige former for frivillige pantstillelser stillet som sikkerhet for lån eller kreditter i en eller annen form.

OFFENTLIGE KUNNGJØRINGER

GF – Gjeldsforhandlinger

Debitor er av namsmannen innvilget lov til å forhandle med alle sine kreditorer for om mulig å få til en avtale om frivillig eller tvungen gjeldsordning. Kunngjøring om dette gjøres i Løsøreregisteret og følges senere eventuelt opp med melding om tvungen eller frivillig gjeldsordning. De fleste gjeldsforhandlinger ender imidlertid opp med at gjeldssanering ikke blir gjennomført.

FG – Frivillig gjeldsordning

TG – Tvungen gjeldsordning

Debitor har etter å ha åpnet gjeldsforhandlinger fått innvilget en frivillig/tvungen gjeldsordning. Ordningen har normalt en varighet på 5 år, og debitor skal når denne perioden er over være gjeldfri.

LI – Slettet foretak

Foretaket er slettet fra Enhets- eller Foretaksregisteret. Dette gjøres enten fordi virksomheten er nedlagt eller skal fortsette i annen selskapsform. Benyttes også når foretaket skal fusjonere med et annet foretak.

MA – Offentlig akkord

En offentlig kunngjort akkord. Denne brukes i svært liten grad, da de fleste bedrifter nå benytter seg av muligheten til å innlede gjeldsforhandlinger med sine kreditorer uten at dette må offentliggjøres.

MK – Konkurs

Åpningsdato for en offentlig kunngjort konkurs.

TV – Tvangsoppløsning

Åpningsdato for en offentlig kunngjøring om tvangsoppløsning av et foretak.

TK – Tilbakelevert konkursbo

Debitor har vært begjært konkurs eller tvangsoppløst, men bobehandlingen er avsluttet med at boet er levert tilbake til skyldneren til fri rådighet da det har vært nok midler i boet til å dekke opp alle fordringer eller at grunnlaget for tvangsoppløsningen er bortfalt. Disse registreringene fjernes også etter 4 år fra registreringsdatoen. Unntatt er registrert tvungen eller frivillig gjeldsordning, som er registrert så lenge ordningen varer. Åpning av gjeldsforhandlinger (GF) slettes umiddelbart ved innvilgelse av frivillig/tvungen gjeldsordning eller alternativt 1 år etter at tinglysingen er slettet i Løsøreregisteret som en følge av at debitor ikke er innvilget offentlig gjeldsordning. Melding om konkurs(MK) eller tvangsoppløsning (TV) vil bli slettet dersom det kunngjøres at boet er blitt tilbakelevert til skyldneren til fri rådighet (TK).